

Sygn. akt: I C 116/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSR del. Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	Karolina Piłkuła

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2014 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda M. G. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt I C 116/14

UZASADNIENIE

Powód M. G. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) Spółka z o.o. w P. kwoty 127.688,03 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2013r. oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że wybudował na własny koszt sieć wodociągową do działek budowlanych położonych w P. przy ul. (...). Pozwana dokonała przejęcia i włączenia urządzeń wodociągowych powoda do sieci własnego przedsiębiorstwa. Powód złożył wniosek o wszczęcie procedury odpłatnego przejęcia urządzeń wodociągowych, a pozwana ostatecznie przyznała, że spełniono formalności niezbędne do zawarcia umowy, informując, że do wyjaśnienia pozostaje jedynie kwestia kosztów wykonania inwestycji. W odpowiedzi powód przedłożył dokumenty potwierdzające wartość inwestycji, jednak do zawarcia umowy nie doszło. Dalej powód wywodził, że pozwana na odcinku sieci stanowiącym własność powoda dokonała przyłączy do sieci wodociągowej osób trzecich i w związku z tym zastrzegł możliwość rozszerzenia powództwa o wysokość wynagrodzenia, uzyskanego przez pozwaną w wyniku przyłączenia gospodarstw.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Przyznała, że powód był investorem urządzeń do doprowadzania wody do stanowiących jego własność działek budowlanych położonych przy ul. (...) w P., a także że urządzenia te zostały połączone z siecią wchodzącą w skład przedsiębiorstwa pozwanej. Wywodziła jednak, że połączenie urządzeń z sieciowych z instalacją przedsiębiorstwa wywołuje jedynie taki skutek, że przestają być one częścią składową nieruchomości, uzyskując status samoistnych rzeczy ruchomych, a ich własność przysługuje temu, kto sfinansował koszty ich budowy. Dalej pozwana wywodziła, że powód nie przeniósł własności wybudowanych urządzeń na pozwaną, a zatem między stronami nie nastąpiło żadne

przesunięcie majątkowe warunkujące powstanie po stronie powoda jakichkolwiek roszczeń, a co za tym idzie żądania powoda są pozbawione podstawy prawnej.

Sąd ustalił co następuje:

Powód na własny koszt wybudował sieć wodociągową do działek budowlanych położonych w P. przy ul. (...). Inwestycję przeprowadzono po uzyskaniu zapewnienia dostawy wody i warunków technicznych wybudowania przyłącza wodociągowego oraz pozwolenia na budowę. Urządzenia wybudowane na koszt powoda zostały połączone z siecią wodociągową wchodzącą w skład przedsiębiorstwa pozwanej. (okoliczności niesporne, zapewnienie dostawy wody i warunków technicznych wybudowania przyłącza wodociągowego k. 7, pozwolenie na budowę k. 8).

W dniu 20 listopada 2012r. powód zwrócił się do pozwanej z wnioskiem o przejęcie wybudowanych urządzeń wodociągowych (wniosek k. 24). Zgodnie z przyjętym przez pozwaną regulaminem przejmowania urządzeń wodociągowych i i kanalizacyjnych zlokalizowanych na terenie działania (...) Sp. z o.o. wniosek taki powinien być rozpatrzony w terminie 60 dni od daty jego wpływu albo daty jego uzupełnienia (§ 4 Regulaminu k. 10). W dniu 11 marca 2014r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zawarcia umowy o odpłatne przekazanie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na podstawie art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz regulaminu dotyczącego przejmowania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych obowiązującego na terenie przedsiębiorstwa pozwanej, domagając się zawarcia umowy odpłatnego przekazania wybudowanych przez powoda urządzeń za cenę 127.688,03 zł. (wezwanie do zawarcia umowy k. 25). Pismem z dnia 18 marca 2014r. pozwana przyznała, że powód dopełnił kwestii formalnych w celu podpisania umowy, zaznaczyła jednak, iż nie wykazała rzeczywistych kosztów poniesionych nakładów (pismo z 18 marca 2014r. k. 26). W odpowiedzi pełnomocnik powoda przesłał pozwanej kosztorys ofertowy, kosztorys powykonawczy i odpisy faktur VAT (k. 27).

Poniesione koszty powód dokumentuje kosztorysem ofertowym na kwotę 127.688,03 zł. (k. 12 i nast.), fakturami Vat na kwoty : 55.000 zł. (k. 21), 127.688,02 zł. k.22) i 7.278,13 zł. (k. 23) oraz kosztorysem powykonawczym na kwotę 228.779,74 zł. (k. 16 i nast.).

Do zawarcia umowy o odpłatne przejęcie urządzeń, ani przeniesienie własności urządzeń nie doszło.

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgodnych twierdzeń stron i wskazanych wyżej dokumentów. Poza kwestią kosztów wykonanej przez powoda inwestycji stan faktyczny nie był sporny. Koszty inwestycji – wobec konieczności rozważenia w pierwszej kolejności zasady żądania - okazały się ostatecznie nieistotne dla rozpoznania sprawy. Konsekwencje braku potrzeby ustalania wysokości poniesionych przez powoda nakładów było oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na tę okoliczność. Sąd oddalił również wniosek powoda o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia wskazującego na ilość dokonanych przyłączy do odcinka sieci wodociągowej wybudowanej przez powoda, wysokości uzyskiwanego z tego tytułu wynagrodzenia oraz uzyskiwanych zysków, albowiem wniosek ten nie ma charakteru wniosku dowodowego, a zmierzał do ustalenia stanu faktycznego pozwalającego na wystąpienie przez powoda z innym, nie objętym niniejszym postępowaniem, roszczeniem.

Sąd zważył co następuje:

Problematyka związana z odpłatnym przejęciem urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych od osoby, która poniosła koszty ich budowy, przez przedsiębiorcę, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, uregulowana jest obecnie w art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i art. 49 kodeksu cywilnego. Zakres obu regulacji jest w znacznej części zbieżny.

Do czasu znowelizowania art. 49 k.c. ustawą z 30 maja 2008r. (weszła w życie 3 sierpnia 2008r.), roszczenia osoby, która poniosła koszty budowy urządzeń wodociągowych opierały się przede wszystkim o przepis art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przy czym rysowały się wyraźnie dwie linie orzecznicze. Przyjmowano mianowicie, że niewykonanie przez gminę lub przedsiębiorcę obowiązku wynikającego z art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków rodzi roszczenie uprawnionego

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w tym przedmiocie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2004r., III CK 158/03, Lex 578047, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2004r., II CK 404/03, Lex 134422). Wedle innego prezentowanego w judykaturze poglądu odmowa zawarcia umowy o nabycie własności urządzeń, o których mowa w art. 31 ust 1 ustawy powodowała odpowiedzialność kontraktową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2006r., I CSK 83/05, Lex 369165).

Od daty nowelizacji art. 49 k.c. zmianie uległ status prawny urządzeń przyłączanych do sieci. Zgodnie bowiem z art. 49 § 1 k.c. w obecnym brzmieniu urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa. W myśl § 2 art.49 k.c. osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej. Z żądaniem przeniesienia własności tych urządzeń może wystąpić także przedsiębiorca. W judykaturze utrwalili się w związku z tym poglądy, że urządzenia te z chwilą przyłączenia do sieci wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, przestają być częścią składową nieruchomości, ale jednocześnie nie stają się automatycznie częścią składową przedsiębiorstwa, uzyskują natomiast status rzeczy ruchomych, mogących być przedmiotem odrębnej własności i obrotu.

Problemem wzajemnego stosunku art. 49 k.c. w jego obecnym brzmieniu i art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zajął się kompleksowo Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 13 lipca 2011r. , III CZP 26/11 (OSNC 2012/1/8, Lex 852328). Z zawartych tam wywodów wynika, iż po wejściu w życie nowelizacji art. 49 k.c. dotychczasowa funkcjonalna wykładnia art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków utraciła znaczenie, a zgodnie z zasadą *lex posteriori derogat legi priori* art. 49 k.c. w jego obecnym brzmieniu stanowi wyłączną podstawę roszczeń osoby, która wybudowała urządzenia wodociągowe na własny koszt wobec przedsiębiorcy który przyłączył je do wchodzącej w skład jego przedsiębiorstwa sieci. Jednocześnie Sąd Najwyższy zaznaczył, że art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jest nie tylko przepisem wcześniejszym, ale także nie ma charakteru szczególnego w stosunku do znowelizowanej treści art. 49 k.c.

Poza sporem było, że w niniejszej sprawie między stronami nie doszło do zawarcia umowy o przeniesieniu własności wybudowanych przez powoda urządzeń na rzecz pozwanej. Jednocześnie niesporne jest, że urządzenia te zostały przyłączone faktycznie do sieci wchodzącej w skład przedsiębiorstwa pozwanej, a zatem stanowią ruchomości będące przedmiotem odrębnej własności. Prawo własności tych urządzeń przysługuje powodowi, jako osobie na której koszt zostały wybudowane. W tej sytuacji zgłoszone przez powoda żądanie zapłaty pozbawione jest podstawy prawnej.

Roszczeniem przysługującym powodowi w myśl art. 49 § 2 k.c. jest roszczenie o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli o nabyciu własności wybudowanych na koszt powoda urządzeń za odpowiednim wynagrodzeniem. Dopiero na skutek przeniesienia własności spornych urządzeń na pozwaną po stronie powoda powstanie uprawnienie do żądania odpowiedniego wynagrodzenia.

O kosztach orzeczono w oparciu o przepis art. 98 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego.

SSR (del) Łucja Oleksy-Miszczuk